

GŁOS ZNAD PREGOŁY

Nr 11 (148) listopad 2008

PISMO WSPÓLNOTY KULTURY POLSKIEJ W KALININGRADZIE
ukazuje się od XI 1995 r.

90. rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości.

61 proc. Polaków uważa, że najważniejszym świętem państwowym jest rocznica odzyskania niepodległości w 1918 r. po 123 latach rozbiorów. Odzyskiwanie przez Polskę niepodległości było procesem stopniowym i wybór 11 listopada jest dość dowolny. Uzasadnieniem jest tutaj zbiegnięcie się wydarzeń w Polsce z końcem I wojny światowej na świecie, gdyż tego samego dnia miała miejsce kapitulacja Niemiec na froncie zachodnim.

Oto wydarzenia, które uważa się dziś za poprzedzające polską niepodległość: 5 listopada 1916 r. Niemcy i Austro-Węgry wydały akt gwarantujący powstanie Królestwa Polskiego, w bliżej nieokreślonych granicach. Zgodnie z nim 14 stycznia 1917 r. rozpoczęła działalność Tymczasowa Rada Stanu. Po aresztowaniu Józefa Piłsudskiego przez Niemców w lipcu 1917 i po tzw. kryzysie przysięgowym w Legionach Polskich, 25 sierpnia 1917 cała TRS podała się do dymisji. Kontynuatką jej prac była od 12 listopada 1917 r. Rada Regencyjna i powołany przez nią Rząd Jana Kucharzewskiego. W dniu 28 października 1918 roku w Krakowie powstała Polska Komisja Likwidacyjna, która zaczęła przejmować władzę z rąk Austriaków na terenie Galicji i Śląska Cieszyńskiego. 7 października 1918 Rada Regencyjna ogłosiła niepodległość Polski. Z 6 na 7 listopada 1918 r. w Lublinie powstał Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej z Ignacym Daszyńskim na czele. Równocześnie podległe temu rządowi oddziały przystąpiły do rozbrajania wojsk okupacyjnych na Lubelszczyźnie i Kielecczyźnie.

10 listopada uwolniony z więzienia w Magdeburgu Józef Piłsudski przyjeżdża do Warszawy. W dniu 11 listopada 1918 r. marszałek francuski F. Foch w imieniu państw sprzymierzonych podyktował delegacji niemieckiej warunki zakończenia działań wojennych. Niemcy podpisały rozejm.

11 listopada 1918 r. następuje przekazanie przez Radę Regencyjną władzy nad podległym jej wojskiem Józefowi Piłsudskiemu. Tego dnia wojska niemieckie zaczęły się wycofywać z Królestwa Polskiego. W nocy rozbrojono również niemiecki garnizon stacjonujący w Warszawie.

Dekret Rady Regencyjnej do narodu polskiego o przekazaniu władzy wojskowej Józefowi Piłsudskiemu z 11 listopada 1918 r.:

Herb RP w latach 1918-1927

„Wobec grożącego niebezpieczeństwa zewnętrznego i wewnętrznego, dla ujednostajnienia wszelkich zarządzeń wojskowych i utrzymania porządku w kraju, Rada Regencyjna przekazuje władzę wojskową i naczelné dowództwo wojsk polskich, jej podległych, Brygadierowi Józefowi Piłsudskiemu. Po utworzeniu Rządu Narodowego, w którego ręce Rada Regencyjna, zgodnie ze swymi poprzednimi oświadczeniami, zwierchnię władzę państwową złoży, Brygadier Józef Piłsudski władzę wojskową, będącą częścią zwierzchniej władzy państwowej, temuż Rządowi Narodowemu zobowiązuje się złożyć, co stwierdza podpisaniem tej odezwy.”

14 listopada 1918 r. Rada Regencyjna postanowiła się rozwiązać i całą władzę w państwie przekazała ostatecznie Józefowi Piłsudskiemu, ustanawiając urząd naczelnika państwa. 15 listopada - papież Benedykt XV w liście do arcybiskupa Aleksandra Kakowskiego dał wyraz pragnieniu, „by Polska jak najszybciej odrodzona znowu w zupełnej niepodległości zajęła na nowo miejsce w gronie państw i kontynuowała swą historię”. 16 listopada - wysłano podpisaną przez Piłsudskiego depezę: „Jako Wódz Naczelny Armii Polskiej, pragnę notyfikować rządowi i narodowi wojującym i neutralnym istnienie Państwa Polskiego Niepodległego, obejmującego wszystkie ziemie zjednoczonej Polski”.

Dzień 11 listopada ustanowiono świętem narodowym dopiero ustawą z kwietnia 1937 roku, czyli prawie 20 lat po odzyskaniu niepodległości. Do czasu wybuchu II wojny światowej święto obchodzono tylko dwa razy - w roku 1937 i 1938, pozostawał on oficjalnie świętem państwowym RP do roku 1944. W

roku 1945 komunistyczne władze PRL jako święto państwowe ustanowiły dzień 22 lipca. Święto Niepodległości, obchodzone w dniu 11 listopada, zostało przywrócone przez Sejm RP dopiero w roku 1989. Dzień ten jest dniem wolnym od pracy. W tym dniu Polska oddaje też hołd marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu, spoczywającemu w krypcie pod wieżą Srebrnych Dzwonów w podziemiach Katedry Wawelskiej. Główne obchody, z udziałem najwyższych władz państwowych, odbywają się w Warszawie na placu Józefa Piłsudskiego, przed Grobem Nieznanego Żołnierza.

Obecny herb RP

opracował MS

